

لَهُ اَلتَّمَرِيْنَ الرَّابِعُ : تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ ، ثُمَّ عَيِّنِ الْاَفْعَالَ الْمَجْهُولَةَ .

۱- ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مِّثْلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا ﴾ الْحَجَّ : ۷۳ **تهیه کنند:**

استاد محمد باقر بهروزی

ترجمه لغات : لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا : مگسی را نخواهند آفرید.

ترجمه : ای مردم مثلی زده شد ؛ پس به آن گوش دهید ؛ کسانی را که جز خداوند می خوانید هرگز (حتی) مگسی را نخواهند آفرید .

پاسخ : فعل مجهول : ضَرْبٌ

۲- ﴿ قُلْ إِيَّيْ أَمَرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴾ الزَّمَرُ : ۱۱ **مخلصاً :** در حالی که خالص گردانیده ام.

ترجمه : بگو همانا من امر شده ام (فرمان یافته ام) که خداوند را بپرستم در حالی که برای او دین را خالص گردانیده ام .

پاسخ : فعل مجهول : أَمَرْتُ

۳- ﴿ شَهْرٌ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ ﴾ الْبَقَرَةُ : ۱۸۵

ترجمه : ماه رمضان (همان ماهی است) که قرآن در آن نازل (فرو فرستاده) شده .

پاسخ : فعل مجهول : أُنزِلَ

۴- تَغَسَّلَ مَلَائِسَ الرِّيَاضَةِ قَبْلَ بَدَايَةِ الْمُسَابَقَاتِ .

ترجمه : لباس های ورزش قبل از شروع مسابقات شسته می شوند .

پاسخ : فعل مجهول : تَغَسَّلَ

۵- يُفْتَحُ بَابٌ صَالَةٌ الْإِمْتِحَانِ لِلطَّلَابِ .

ترجمه : در سالن امتحان برای دانش آموزان باز می شود .

پاسخ : فعل مجهول : يُفْتَحُ

لَهُ عَيْنِ التَّرْجَمَةِ الصَّحِيحَةِ . الْحُجُرَاتُ : ۱۱ و ۱۲

۱- ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ ﴾

ترجمه : ای کسانی که ایمان آورده اید ، نباید مردمانی ، مردمانی [دیگر] را ریشخند کنید ، شاید آنها خوب باشند **خودشان** باشند؛

۲- ﴿ وَ لَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَ لَا تَنَابَزُوا بِاللُّقَابِ ﴾

ترجمه : و از خودتان   **دیگران** عیب نگیرید ، و به همدیگر لقب   **لقب های** زشت ندهید؛

۳- ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ ﴾

ترجمه : ای کسانی که ایمان آورده اید ، به بسیاری از گمان ها اعتماد نکنید   **از بسیاری از گمان ها دوری کنید**

۴- ﴿ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا وَ لَا يَغْتَبَّ بَعْضُكُم بَعْضًا ﴾

ترجمه : زیرا برخی گمان ها **گناه** زشت است ، و جاسوسی نکنید ؛ و غیبت **دیگران**   **همدیگر** نکند

۵- ﴿ أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ﴾

ترجمه : آیا کسی از شما می خواهد   **دوست می دارد** که گوشت برادر مرده اش را **بخورد** بگند [کاری که] آن را ناپسند می دارید.

ابْحَثْ عَنِ آيَةِ أَوْ حَدِيثٍ أَوْ شَعْرِ أَوْ كَلَامٍ جَمِيلٍ مُرْتَبِطٍ مَفْهُومِ الدَّرْسِ (الْإِشَارَةُ إِلَى النِّعَمِ الْإِلَهِيَّةِ)

ترجمه : دنبال آیه یا حدیث یا شعر یا سخنی زیبا مرتبط با مفهوم درس (اشاره به نعمت های الهی) بگرد .

﴿ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ﴾ النَّمْلُ : ۴۰

ترجمه : و هر کس که سپاس گزاری کند ، به سود خود سپاس گزاری می کند.

۱۰ التَّمْرَيْنِ الثَّانِي : ضَعَّ فِي الْفُرَاقِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ . « ثَلَاثُ كَلِمَاتٍ زَائِدَةٌ »

ذَابَ / تَخَلَّصَ / اخْتَارَ / أَصْلَحَ / هَدَى / مُفْسِدُونَ / رَفَضَ / أَسْكَنَ

نهیہ کنندہ:

تاب : توبہ کرد

۱- ﴿ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَ ..... فَأَتَاهُ عَشْرُ رَحِيمٍ ﴾ الْأَنْعَامُ : ۵۴

استاد محمد باقر بهروزی

ترجمہ : ہر کس از شما بہ نادانی کار بدی انجام دہد سپس بعد از آن توبہ کند و اصلاح نماید (بداند کہ) او بسیار امرزندہ و مہربان است .

پاسخ : أَصْلَحَ : اصلاح کرد

۲- ﴿ ..... مَوْسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيقَاتِنَا ﴾ الْأَعْرَافُ : ۱۵۵

ترجمہ : و موسی از میان قومش ۷۰ مرد را برای وعدہ دیدار ما برگزید .

پاسخ : اخْتَارَ : برگزید

۳- ﴿ رَبَّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ ..... طُهُ : ۵۰

ترجمہ فولادند : پرودگار ما کسی است کہ ہر چیزی را خلقتی کہ درخور اوست دادہ ، سپس آنرا ہدایت فرمودہ است .

ترجمہ انصاریان : پروردگار ما کسی است کہ بہ ہر موجودی ، آفرینش [ویژہ] او را [آن گونه کہ سزاوارش بود] بہ وی عطا کردہ ، سپس ہدایت نمود .

پاسخ : هَدَى : ہدایت کرد

۴- ﴿ وَ يَا آدَمُ ..... أَنْتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةَ ﴾ الْأَعْرَافُ : ۱۹

ترجمہ : ای آدم ؛ تو و ہمسرت در بہشت سکونت کن (ساکن شوید) .

پاسخ : أَسْكَنَ : سکونت کن .

۵- ﴿ إِنَّ يَاجُوجَ وَ مَاجُوجَ ..... فِي الْأَرْضِ ﴾ الْكَهْفُ : ۹۴

ترجمہ : بی گمان یاجوج و ماجوج در زمین فساد می کنند (فساد کنندگان در روی زمین ہستند)

پاسخ : مُفْسِدُونَ : فساد کنندگان

۱۰ التَّمْرَيْنِ الثَّلَاثُ : عَيْنِ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ .

۱- الْمَاضِي مِنْ « يَسْتَقْبِلُ » : اسْتَقْبَلَ □ قَبِلَ □ أَقْبَلَ □

پاسخ و بررسی گزینه ها : **استقبال کرد** / قَبِلَ / پذیرفت / أَقْبَلَ : روی آورد

۲- الْمَضَارِعُ مِنْ « فَرَّقَ » : يَتَفَرَّقُ □ يَفْتَرِقُ □ يُفَرِّقُ □

پاسخ و بررسی گزینه ها : **یتفرق** : پراکنده می شود / **یفترق** : جدا می شود / **یفرق** : جدایی می اندازد

۳- الْمَصْدَرُ مِنْ « أُغْلِقَ » : انْغَلَقَ □ إِغْلَاقٌ □ تَغْلِيقٌ □

پاسخ و بررسی گزینه ها : **انغلاق** : بسته شدن / **إغلاق** : بستن / **تغلیق** : بستن یا بند آوردن

۴- الْأَمْرُ مِنْ « تُعَلِّمُونَ » : عَلِّمُوا □ أَعْلَمُوا □ اَعْلَمُوا □

پاسخ و بررسی گزینه ها : **عَلِّمُوا** : یاد دہید / **أَعْلَمُوا** : آگاہ کنید / **اَعْلَمُوا** : بدانید

۵- الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ : يَشْرَفُ □ يَضْرِبُ □ يَلَاحِظُ □

پاسخ و بررسی گزینه ها : **يُشْرَفُ** : افتخار می دہد / **يَضْرِبُ** : زدہ می شود / **يَلَاحِظُ** : ملاحظہ می کند

۶- الْمَجْهُولُ مِنْ يُخْرِجُ : أَخْرَجَ □ يَخْرُجُ □ يُخْرِجُ □

پاسخ و بررسی گزینه ها : **أَخْرَجَ** : درآورده شد / **يَخْرُجُ** : خارج می شود / **يُخْرِجُ** : درآورده می شود

عَيْنَ الصَّحِيحِ وَالْخَطَا حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

(۱) أَمَرَ اللهُ ذَا الْقَرْنَيْنِ مُحَارَبَةَ الْمُشْرِكِينَ الْفَاسِدِينَ أَوْ إِصْلَاحِهِمْ . صحیح

ترجمه : خداوند ذوالقرنین را به مبارزه با مشرکان فاسد یا اصلاح شان امر کرد .
استاد محمد باقر بهروزی تهیه کنندۀ:

(۲) سَارَ ذُو الْقَرْنَيْنِ مَعَ جَبُوشِهِ نَحْوَ الْجَنُوبِ ، يَدْعُو النَّاسَ إِلَى التَّوْحِيدِ . غلط

ترجمه : ذوالقرنین با سپاهیانش به سمت جنوب رفت ، در حالی که مردم را به توحید دعوت کرد

(۳) قَبِلَ ذُو الْقَرْنَيْنِ الْهَدَايَا الَّتِي جَاءَ النَّاسُ بِهَا . غلط

ترجمه : ذوالقرنین هدایایی را که مردم آورده بودند پذیرفت .

(۴) بَنَى ذُو الْقَرْنَيْنِ السَّدَّ بِالْحَدِيدِ وَالْأَخْشَابِ . غلط

ترجمه : ذوالقرنین آن سد را با آهن و چوب ها ساخت .

(۵) كَانَتْ قَبِيلَتَا يَأْجُوجَ وَ مَأْجُوجَ مُتَمَدَّنَتَيْنِ . غلط

ترجمه : قبیله یأجوج و مأجوج متمدن بودند .

لَكَ اخْتَبَرِ نَفْسَكَ : تَرْجِمِ الْيَاتِ الْمُبَارَكَةَ ، ثُمَّ عَيْنِ الْأَفْعَالِ الْمَجْهُولَةِ ..

۱- ﴿ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ﴾ الْأَعْرَافُ : ۲۰۴

ترجمه : زمانی که قرآن خوانده می شود پس به آن گوش دهید .

پاسخ : الفعل المجهول : قُرِئَ

۲- ﴿ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ ﴾ الْرَحْمَنُ : ۴۱

ترجمه : مجرمان از چهره و سیمایشان شناخته می شوند .

پاسخ : الفعل المجهول : يُعْرَفُ

لَكَ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ : أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ الْمَعْجَمِ ، تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ ؟

۱- مَعْنَى الذَّهَابِ نَحْوَ الضَّيْفِ وَ إِظْهَارِ الْقَرْحِ بِهِ .

ترجمه : به معنی رفتن به سمت مهمان و اظهار خوشحالی به او .

پاسخ : استقبال : پیشواز

۲- مَجْمُوعَةٌ كَبِيرَةٌ مِنَ الْجُنُودِ لِلدَّفَاعِ عَنِ الْوَطَنِ .

ترجمه : مجموعه ای بزرگ از سربازان برای دفاع از وطن .

پاسخ : جیش : ارتش ، سپاه

۳- مَكَانٌ يَجْتَمِعُ فِيهِ الْمَاءُ زَمَانًا طَوِيلًا .

ترجمه : جایی که آب برای مدتی طولانی در آن جمع می شود .

پاسخ : مُسْتَنْقَعٌ : مرداب

۴- مَكَانٌ بَيْنَ جَبَلَيْنِ .

ترجمه : جایی بین دو کوه .

پاسخ : مَضِيقٌ : تنگه

۵- فِي بَعْضِ الْأَوْقَاتِ .

ترجمه : در بعضی مواقع . این لغت از کتاب سال گذشته حذف شده ولی تمرینش حذف نشده

پاسخ : بَيْنَ الْحَيْنِ وَالْآخِرِ : هرازگاهی

ثُمَّ سَارَ مَعَ جَيْوشِهِ نَحْوَ الشَّرْقِ . سپس با سپاهیانش به سمت شرق حرکت کرد .

فَأَطَاعَهُ كَثِيرٌ مِنَ الْأُمَمِ وَاسْتَقْبَلُوهُ لِعَدَالَتِهِ ،

و بسیاری از امت ها از او اطاعت کردند و بخاطر عدالتش از او استقبال کردند

حَتَّى وَصَلَ إِلَى قَوْمٍ غَيْرِ مُتَمَدِّئِينَ ،

تا اینکه به قومی غیر متمدن رسید ،

فَدَعَا هُمْ لِيَايْمَانَ بِاللَّهِ وَحَكَمَهُمْ حَتَّى هَدَاهُمْ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ

پس آنها را به ایمان به خدا دعوت کرد و بر آنان حکمرانی کرد تا اینکه آنها را به راه راست هدایت کرد

وَبَعْدَ ذَلِكَ سَارَ نَحْوَ الشَّمَالِ ، حَتَّى وَصَلَ إِلَى قَوْمٍ يَسْكُنُونَ قُرْبَ مَضِيقٍ بَيْنَ جَبَلَيْنِ مُرْتَفِعَيْنِ ،

و بعد از آن به سمت شمال حرکت کرد ، تا اینکه به قومی رسید که نزدیک تنگه ای بین دو کوه بلند زندگی می کردند ،

فَرَأَى هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ عَظْمَةَ جَيْشِهِ وَأَعْمَالَهُ الصَّالِحَةَ فَاعْتَنَمُوا الْفُرْصَةَ مِنْ وُصُولِهِ ؛

و این قوم عظمت سپاه وی و کارهای شایسته اش را دیدند و از (لحظه) رسیدن وی فرصت را غنیمت شمردند ،

لِأَنَّ هُمْ كَانُوا فِي عَذَابٍ شَدِيدٍ مِنْ قَبِيلَتَيْنِ وَحَشِيَّتَيْنِ تَسْكُنَانِ رِوَاءَ تِلْكَ الْجِبَالِ ؛

زیرا از دو قبیله ی وحشی ای که پشت آن کوهها زندگی می کردند در رنج و عذاب شدیدی بودند .

فَقَالُوا لَهُ : إِنَّ رِجَالَ هَاتَيْنِ الْقَبِيلَتَيْنِ مُفْسِدُونَ يَهْجُمُونَ عَلَيْنَا مِنْ هَذَا الْمَضِيقِ ؛

سپس به او گفتند: مردان این دو قبیله فاسد هستند از این تنگه به ما حمله می کنند ؛

فَيُخْرِبُونَ بُيُوتَنَا وَيَنْهَبُونَ أَمْوَالَنَا ، وَهَاتَانِ الْقَبِيلَتَانِ هُمَا يَأْجُوجُ وَمَآجُوجُ .

و خانه های ما را خراب می کنند و اموال ما را غارت می کنند ، و این دو قبیله همان «یا جوج و مأجوج» هستند .

لِذَا قَالُوا لَهُ : نَرْجُو مِنْكَ إِغْلَاقَ هَذَا الْمَضِيقِ بِسَدِّ عَظِيمٍ

به همین دلیل به او گفتند : از تومی خواهیم که این تنگه را با سد بزرگی ببندی ،

حَتَّى لَا يَسْتَطِيعَ الْعَدُوُّ أَنْ يَهْجُمَ عَلَيْنَا مِنْهُ ؛ وَنَحْنُ نُسَاعِدُكَ فِي عَمَلِكَ ؛

تا دشمن نتواند از آنجا به ما حمله کند و ما در کارت به تو کمک می کنیم ،

بَعْدَ ذَلِكَ جَاؤُوا لَهُ بِهَدَايَا كَثِيرَةٍ ، فَرَفَّضَهَا ذَوَا الْقَرْنَيْنِ وَقَالَ : عَطَاءُ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ عَطَاءِ غَيْرِهِ ،

بعد از آن هدایای زیادی برایش آوردند ، و ذوالقرنین آنها را نپذیرفت و گفت: بخشش خداوند بهتر از بخشش دیگرانست .

وَاطْلُبْ مِنْكُمْ أَنْ تُسَاعِدُونِي فِي بِنَاءِ هَذَا السَّدِّ . فَرِحَ النَّاسُ لِذَلِكَ كَثِيرًا .

و از شما می خواهم که در ساختن این سد به من کمک کنید . مردم بخاطر آن خیلی خوشحال شدند .

أَمَرَهُمْ ذَوَا الْقَرْنَيْنِ بِأَنْ يَأْتُوا بِالْحَدِيدِ وَالنُّحَاسِ ،

ذوالقرنین به آنها دستور داد که آهن و مس بیاورند ، (یاتی : می آید / یاتی بی ... می آورد)

فَطَعَنُوا فِي ذَلِكَ الْمَهْمِ ، فَأَعْلَقَ النَّاسُ حَشْرَ ذَاتِ النُّحَاسِ ، وَدَخَلَ تِلْكَ الْحَدِيدِ ،

سپس آن دو (مس و آهن) را در آن تنگه قرارداد و آتش را روشن کردند تا اینکه مس ذوب شد و در میان آهن وارد شد ،

فَأَصْبَحَ سَدًّا قَوِيًّا ، فَشَكَرَ الْقَوْمُ الْمَلِيكَ الصَّالِحَ عَلَى عَمَلِهِ هَذَا ،

و سد محکمی شد ، پس مردم از فرمانروای درستکار بخاطر این کارش تشکر کردند ،

وَ تَخَلَّصُوا مِنَ قَبِيلَتَيْ يَأْجُوجَ وَمَآجُوجَ .

و از دو قبیله ی یا جوج و مأجوج رهایی یافتند .

كَانَ ذُو الْقَرْنَيْنِ مَلِكًا عَادِلًا مَّرْحُومًا

ذوالقرنین پادشاه عادل و یکتا پرستی بود

قَدْ أَعْطَاهُ اللَّهُ الْقُوَّةَ وَالْعِظْمَةَ؛

که خداوند به او قدرت و بزرگی عطا کرده بود؛

كَانَ ذُو الْقَرْنَيْنِ يَحْكُمُ مَنَاطِقَ وَاسِعَةً.

ذوالقرنین بر مناطق گسترده ای حکومت می کرد.

ذُكِرَ اسْمُهُ فِي الْقُرْآنِ .
نامش در قرآن بیان شده است .

لَمَّا اسْتَقَرَّتِ الْأَوْضَاعُ لِذِي الْقَرْنَيْنِ ،
وقتی شرایط برای ذوالقرنین در کشورش استقرار یافت،

سَارَ مَعَ جُيُوشِهِ الْعَظِيمَةِ نَحْوَ الْمَنَاطِقِ الْغَرْبِيَّةِ

با سپاهیان و لشکر با شکوهش به سمت مناطق غربی به راه افتاد (حرکت کرد) .

يَدْعُرُ النَّاسَ إِلَى التَّوْحِيدِ وَ مُحَارَبَةِ الظُّلْمِ وَالْفَسَادِ .

در حالی که مردم را به سوی یکتا پرستی و جنگیدن با ظلم و فساد فرا می خواند.

فَكَانَ النَّاسُ يُرْحَبُونَ بِهِ فِي مَسِيرِهِ بِسَبَبِ عَدْلَتِهِ ،

مردم در مسیر حرکتش به علت عدالتش به او خوشامد می گفتند

و يَطْلُبُونَ مِنْهُ أَنْ يَحْكُمَ وَيُدِيرَ شُؤنَهُمْ ،

و از او می خواستند که حکمرانی (داوری) کند و کارهایشان را اداره کند،

حَتَّى وَصَلَ إِلَى مَنَاطِقَ فِيهَا مُسْتَنْقَعَاتُ مِيَاهُهَا ذَاتُ رَائِحَةٍ كَرِيمَةٍ .

تا اینکه به مناطقی رسید که در آن مرداب هایی بود که آب هایش دارای بویی ناپسند بودند (آبهایش بوی بدی داشت)

وَجَدَ قُرْبَ هَذِهِ الْمَسْتَنْقَعَاتِ قَوْمًا مِنْهُمْ فَاسِدُونَ وَ مِنْهُمْ صَالِحُونَ .

و نزدیک این باتلاق هامردمی را یافت (دید) که برخی از آنان تبهکار و فاسد و برخی درستکار بودند.

فَخَاطَبَهُ إِلَيْهِمْ فِي شَأْنِهِمْ
پس خداوند در مورد آنها او را مورد خطاب قرار داد

وَ خَيْرَهُ فِي مُحَارَبَةِ الْمُشْرِكِينَ الْفَاسِدِينَ مِنْهُمْ أَوْ هِدَايَتِهِمْ .

و به او در جنگ با مشرکان فاسد از بین آنها یا هدایتشان اختیار داد .

فَاخْتَارَ ذُو الْقَرْنَيْنِ هِدَايَتَهُمْ .
ذوالقرنین هدایتشان را برگزید.

فَحَكَمَهُمْ بِالْعَدْلَةِ وَ أَصْلَحَ الْفَاسِدِينَ مِنْهُمْ .

پس با عدالت بر آنها حکومت کرد (برایشان داوری کرد) و فاسدین آنها را اصلاح کرد .